

Malmö stad
Revisionskontoret

Granskning av Malmö stads delårsrapport 2021

Revisorskollegiet 2021-10-20

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Malmö granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna i revisorskollegiet och de sakkunniga revisorerna på revisionskontoret.

Minst en gång under räkenskapsåret ska en särskild redovisning (delårsrapport) upprättas för verksamheten och ekonomin från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Delårsrapporten ska innehålla en resultaträkning, en balansräkning, och en förenklad förvaltningsberättelse. Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 13 kap. 1–2 §§.

Den förenklade förvaltningsberättelsen ska minst innehålla händelser av väsentlig betydelse, upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning, en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten, en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen samt noter. Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R17 Delårsrapport.

Revisorerna ska bedöma om resultaten i den delårsrapport som enligt kommunallag 11 kap. 16 § ska behandlas av fullmäktige och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av delårsrapporten och årsredovisningen. Kommunallag (2017:725) 12 kap. 2 §.

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	2
1. GRANSKNINGENS OMFATTNING	3
2. DELÅRSRAPPORTENS INNEHÅLL	3
3. GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING.....	4
3.1 VERKSAMHETSMÅL.....	6
3.2 FINANSIELLT MÅL.....	7
4. BALANSKRAV.....	8
5. REDOVISNINGSPRINCIPER	8
6. DRIFT- OCH INVESTERINGSREDOVISNING	9

Sammanfattning

Malmö stad prognostiserar för helåret 2021 ett positivt resultat om 933 mnkr, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med 1 253 mnkr. Kommunkoncernen innefattande bland annat stadens helägda bolag prognostiserar ett positivt helårsresultat om 1 302 mnkr.

Prognostiserat helårsresultat förklaras till stora delar av realisationsvinster, exploateringsvinster, högre intäkter från skatter och generella statsbidrag än budgeterat samt återföring av tidigare gjord avsättning och ändring av redovisningsprincip avseende redovisning av intäkter för gatukostnadsersättning.

Malmö stad redovisar för perioden januari-augusti 2021 ett positivt resultat om 1 338 mnkr och kommunkoncernen ett positivt resultat om 1 667 mnkr. Balans och resultaträkning (utfall) med tillhörande noter har stämts av mot stadens redovisning utan väsentlig avvikelse.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att arbetet i riktning mot kommunfullmäktiges mål för verksamheten till största delen går enligt planering. Coronapandemins effekter är enligt kommunstyrelsen en vanligt förekommande orsak till avvikelser från planeringen.

Kommunstyrelsen prognostiserar att kommunen kommer att uppfylla det lagstadgade balanskravet samt uppnå kommunfullmäktiges finansiella mål vid räkenskapsårets slut.

Delårsrapporten bedöms i övrigt innehålla de delar och upplysningar som krävs enligt kommunallagen, lag om kommunal bokföring och redovisning samt rekommendation från Rådet för kommunal redovisning.

1. Granskningens omfattning

Revision av Malmö stads delårsrapport 2021 omfattar granskning och bedömning inom följande områden:

- Delårsrapportens innehåll
- God ekonomisk hushållning
- Verksamhetsmål
- Finansiellt mål
- Balanskrav
- Redovisningsprinciper
- Drift- och investeringsredovisning

Revisionen sker i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR), kommunallagen och andra tillämpliga lagar samt Rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendationer. Revisionsarbetet bedrivs enligt god revisionssed för yrkesrevisorer som den uttrycks i SKYREV:s vägledningar och rekommendationer.

Sakkunnig revisor är Fredrik Edler, certifierad kommunal yrkesrevisor samt Katarina Persson, kommunal yrkesrevisor vid revisionskontoret i Malmö stad. Revisorn har prövat sitt oberoende med mera i enlighet med SKYREV:s rekommendation R2 och inte funnit något hinder att utföra granskningen.

2. Delårsrapportens innehåll

Kommunstyrelsen har upprättat delårsrapport 2021. Av lag om kommunal bokföring och redovisning 13 kap. 2 § framgår att delårsrapporten ska innehålla en resultaträkning, en balansräkning, och en förenklad förvaltningsberättelse.

Den förenklade förvaltningsberättelsen ska enligt rådet för kommunal redovisning (RKR) rekommendation R17 *Delårsrapport* minst innehålla:

- Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.
- Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.

Delårsrapporten ska även innehålla upplysningar i not om:

- (1) att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen;
- (2) säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamhetens intäkter och kostnader;
- (3) karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat;
- (4) effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden;
- (5) förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början.

Dessutom ska en samlad översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet ingå. Det är upp till varje kommun att avgöra om de kommunala koncernföretagen ska omfattas av delårsrapporten. Detta gäller såväl räkenskaperna som den förenklade förvaltningsberättelsen. Kommunerna bör härvid beakta om sammanställda räkenskaper krävs för att möjliggöra en relevant och tillräcklig grund för utvärdering av god ekonomisk hushållning.

Delårsrapporten bedöms innehålla *de delar och upplysningar* som krävs enligt LKBR och RKR:s rekommendation.

3. God ekonomisk hushållning

Malmö stad *prognostiserar för helåret 2021* ett positivt resultat om *933 mnkr*, vilket för helåret innebär en positiv budgetavvikelse med *1 253 mnkr*. Kommunkoncernen innefattande bland annat stadens helägda bolag prognostiserar ett positivt helårsresultat om *1 302 mnkr*.

Malmö stad *redovisar för perioden januari-augusti 2021* ett positivt resultat om *1 338 mnkr* och kommunkoncernen ett positivt resultat om *1 667 mnkr*.

Malmö stads prognostiserade resultat för helåret 2021 förklaras huvudsakligen genom poster av engångskaraktär såsom realisationsvinster om *480 mnkr* (friköp av tomträttsfastigheter) samt exploateringsvinster om *290 mnkr*, vilket var budgeterat till *270 mnkr*. Prognostiserat resultat förklaras även av högre intäkter från skatter och generella statsbidrag än budgeterat om *503 mnkr*.

BUDGETAVVIKELSE (mnkr)			
	Prognos	Budget	Avvikelse
Verksamhet	-21 675	-21 961	286
Exploateringsvinster	290	270	20
Realisationsvinster	480	0	480
Skatteintäkter & generella statsbidrag	21 807	21 304	503
Finansnetto	31	67	-36
Resultat	933	-320	1 253

Malmö stads prognostiserade resultat för helåret 2021 förklaras vidare av en extraordinär post gällande en redovisad negativ kostnad om 123 mnkr. Posten avser återföring av tidigare gjord avsättning för eventuell skatterisk som föreligger i det fall det lån som kommunen lämnat till Malmö Stadshus AB skulle bedömas som skattepliktig ersättning till bolaget. Eftersom posten enligt kommunstyrelsen inte uppfyller kriterierna för avsättning redovisas den eventuella skatterisken istället som en ansvarsförbindelse.

Prognostiserat resultat förklaras också av ändring av redovisningsprincip avseende redovisning av intäkter för gatukostnadsersättning. Intäkten uppgår till 153 mnkr. I årsredovisningen 2020 ändrade kommunen redovisningsprincip avseende intäkter för gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag så att dessa följer normgivningen enligt RKR R2 Intäkter. Förändringen i redovisningen har liksom i årsredovisningen för 2020 gjorts på kommunövergripande nivå.

I prognostiserat resultat finns även en engångskostnad om 125 mnkr upptagen som är hänförlig till ändrat livslängdsantagande och som påverkar pensionskostnaderna för 2021. Även årets intjänande påverkas av ändringar i livslängdsantagandet. Därutöver ökar ansvarsförbindelsen vilken ligger utanför balansräkningen och som avser pensioner intjänade innan 1998 med en engångspost om 150 mnkr.

I delårsrapporteringen har kommunens nämnder och helägda bolag redovisat hur arbetet med kommunfullmäktigemålen gått under perioden och angett eventuella avvikelser från den egna planeringen. I anslutning till varje mål finns en helhetsavstämning av utvecklingen hittills under året.

Kommunstyrelsen gör bedömningen att Malmö stads och de helägda bolagens samlade arbete i riktning mot kommunfullmäktiges mål *till största delen går enligt planering*. Coronapandemin och dess effekter är en vanlig förekommande orsak till eventuella avvikelser från planeringen.

Förenklad förvaltningsberättelse bedöms innehålla en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten samt upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning (verksamhetsmål och finansiellt mål).

Balans- och resultaträkning (utfall) samt noter för perioden januari – augusti 2021 har *stämts av mot Malmö stads redovisning* utan väsentlig avvikelse.

3.1 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktiges mål i budgeten ska bidra till en effektiv styrning och god ekonomisk hushållning. Målen är långsiktiga och gäller för innevarande mandatperiod, men ska uppnås så fort som möjligt. De anger ett fåtal utvecklingsområden för hela staden där nämnder och styrelser behöver kraftsamla för att åstadkomma en tydlig förflyttning. Tvärsektoriella frågor utgör inte egna kommunfullmäktigemål utan integreras i uppföljningen inom samtliga målområden.

Varje kommunfullmäktigemål är särskilt riktat till flera utvalda nämnder och helägda bolag, som ansvarar gemensamt för planering och genomförande av målet. Respektive nämnd/bolagsstyrelse ska i sin nämnds eller bolagsbudget besluta om sitt eget bidrag till tilldelade kommunfullmäktigemål.

Nämnder och helägda bolag ska två gånger om året - i samband med Delårsrapport samt Årsanalys - göra en *bedömning av utvecklingen* av valda indikatorer i relation till önskat utfall för mandatperioden. I slutet av en mandatperiod ska nämnder och helägda bolag *rapportera uppfyllelse* av kommunfullmäktigemålen baserat på den helhetsbild som utvecklingen av valda indikatorer ger. Det innebär att uppföljningen i slutet av en mandatperiod skiljer sig från den årliga uppföljningen.

Kommunstyrelsen har i delårsrapporteringen följt upp samtliga 13 kommunfullmäktigemål (verksamhetsmål). Uppföljningen av kommunfullmäktigemålen görs genom avstämning av trenderna i riktning mot målen går:

- Enligt plan
- Positiv avvikelse
- Negativ avvikelse
- Positiv och negativ avvikelse
- Trenden kan inte bedömas

Kommunstyrelsen gör bedömningen att Malmö stads och de helägda bolagens samlade arbete i riktning mot kommunfullmäktiges mål *till största delen går enligt planering*. Coronapandemin och dess effekter är en vanlig förekommande orsak till eventuella avvikelser från planeringen.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens *förväntade utveckling avseende verksamhet* utifrån kommunfullmäktiges mål. Kommunstyrelsen har vidare bedömt utvecklingen av valda indikatorer i relation till önskat utfall för mandatperioden.

3.2 Finansiellt mål

Kommunfullmäktige har fastställt ett finansiellt mål att *Malmö stad ska ha en hållbar ekonomisk utveckling*. Målet är långsiktigt och avser att trygga en hållbar ekonomisk utveckling över tid.

Hållbarheten i ekonomin mäts genom att följa tre indikatorer.

1. Årets resultat ska uppgå till minst ett nollresultat. (Resultat)

Avstämning av indikatorn visar att Malmö stads prognostiserade resultat för helåret 2021 uppgår till 933 mnkr och att skatter/statsbidrag/utjämning uppgår till 21 807 mnkr, vilket ger en resultatnivå om 4,3 %. För helåret 2021 var det budgeterade resultatet negativt om -320 mnkr. Indikatorn visar att årets prognostiserade resultat överstiger ett nollresultat.

2. Räntebärande nettolån ska uppgå till högst 30 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. (Lånekvot)

Avstämning av indikatorn visar att Malmö stads prognostiserade räntebärande nettotillgång för helåret 2021 uppgår till 1 907 mnkr (2 610 – 703) och att skatter/statsbidrag/utjämning uppgår till 21 807 mnkr, vilket ger en lånekvot om +8,7 %. För helåret 2021 var räntebärande nettotillgång budgeterad till 296 mnkr, vilket ger en lånekvot om +1,4 %. Indikatorn visar att lånekvoten understiger 30 %.

3. Relationen mellan finansnetto samt avskrivningar och skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning skall följas (Kapitalkostnadsnivå)

Avstämning av indikatorn visar att Malmö stads prognostiserade finansnetto för helåret 2021 uppgår till 31 mnkr (137 - 106), avskrivningar till -1 284 mnkr och skatter/statsbidrag/utjämning uppgår till 21 807 mnkr, vilket ger en kapitalkostnadsnivå (räntor och avskrivningar) om 5,7 %. För 2021 var kapitalkostnadsnivån budgeterad till 5,5 %. Indikatorn gällande kapitalkostnadsnivå har följts.

Kommunstyrelsen bedöms ha lämnat upplysningar enligt RKR:s rekommendation om kommunens *förväntade utveckling avseende ekonomi* utifrån kommunfullmäktiges mål. Kommunstyrelsen har utifrån helårsprognos 2021 följt upp indikatorerna till kommunfullmäktiges finansiella mål och prognostiserar att kommunen kommer att uppnå det finansiella målet vid räkenskapsårets slut.

4. Balanskrav

Malmö stads delårsrapport 2021 innehåller en redogörelse kring balanskravet samt en balanskravsutredning. Förvaltningsberättelse ska enligt gällande normering innehålla en bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen och bl.a. innefatta upplysningar om årets resultat efter balanskravsjusteringar samt resultat justerat för förändring av resultatutjämningsreserven.

Balanskravsjusteringar görs genom att följande uppgifter inte beaktas vid beräkningen av årets resultat:

1. Realisationsvinster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning.
2. Realisationsförluster som inte står i överensstämmelse med god ekonomisk hushållning.
3. Orealiserade vinster och förluster i värdepapper.
4. Återföring av realiserade vinster och förluster i värdepapper.

Malmö stads resultaträkning utgör underlag för avstämning mot det lagstadgade kravet på ekonomisk balans. Prognostiserat resultat för helåret 2021 uppgår till 933 mnkr. Efter justering för realisationsvinster om -480 mnkr uppgår balanskravsresultatet till 453 mnkr. Avsättning av medel till resultatutjämningsreserv beslutas i samband med årsbokslut.

Kommunstyrelsen har genomfört en balanskravsutredning och bedöms ha lämnat en *bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen*. Balanskravsutredningen visar utifrån helårsprognos 2021 ett positivt balanskravsresultat och kommunstyrelsen prognostiserar att kommunen kommer att uppfylla det lagstadgade balanskravet vid räkenskapsårets slut.

5. Redovisningsprinciper

Malmö stad redovisar i delårsrapport 2021 att kommunens redovisning utgår från lagen om kommunal bokföring och redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning om inget annat anges. Därutöver följs det regelverk och den normgivning som gäller för övriga sektorer i samhället och som innefattas i begreppet god redovisningssed.

Redovisning av generella statsbidrag

Under året beslutade extra generella statsbidrag såsom skolmiljarden, äldreomsorgssatsningen och stöd åt socioekonomiskt utsatta områden har Malmö stad periodiserat schablonmässigt med en tolfedel per månad. Detta innebär att i delårsrapporten redovisas åtta tolfedelar av de extra generella statsbidragen.

Ändring redovisningsprinciper

Kommunstyrelsen har redogjort för att i årsredovisningen 2020 ändrade kommunen redovisningsprincipen avseende intäkter för gatukostnadsersättning och exploateringsbidrag så att dessa följer normgivningen enligt RKR R2 Intäkter. I delårsrapporten har jämförelsetalen för 2020 korrigerats.

Förändringen i redovisningen har liksom i årsredovisningen för 2020 gjorts på kommunövergripande nivå. Inom tekniska nämndens ansvarsområde kvarstår redovisning på projektnivå enligt tidigare regelverk, det vill säga att erhållen gatukostnadsersättning redovisas som långfristig skuld och upplösning sker i samma takt som avskrivningarna. Anpassning till RKR R2 på projektnivå inom tekniska nämndens ansvarsområde kommer att ske så att budget och redovisning från och med 2022 följer RKR R2 fullt ut.

Kommunen har i övrigt inte ändrat några redovisningsprinciper eller beräkningsmetoder jämfört med årsredovisningen 2020.

Delårsrapporten bedöms *innehålla de upplysningar (noter)* och information kring redovisningsprinciper som krävs enligt LKBR och RKR:s rekommendation.

6. Drift- och investeringsredovisning

Malmö stad har i delårsrapporteringen 2021 redovisat en samlad översiktlig beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet.

Driftredovisningen omfattar kommunens nämnder, helägda och delägda bolag samt kommunalförbund. Beskrivningen görs genom tabeller och text.

För *nämnderna* har utfallet för januari – augusti 2021 redovisats, fördelat på intäkter och kostnader för åren 2020 och 2021. För helåret 2021 har prognostiserad och budgeterad nettokostnad redovisats samt budgetavvikelse. Prognostiserade budgetavvikelser har följts upp och kommenterats per nämnd.

För *bolagen och kommunalförbunden* har rörelsens intäkter samt resultat efter finansiella poster redovisats. Redovisningen fördelar sig på utfall för perioden januari – augusti 2021, prognos 2021 samt budget 2021. Intäkter och resultat för perioden och helåret har följts upp och kommenterats för respektive bolag och kommunförbund.

Investeringsredovisningen innehåller en totalsummering av investeringsutgifterna i jämförelse med fastställd budget. Särredovisning genomförs av större investeringsprojekt som varit föremål för behandling i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige i form av ett så kallat objektsgodkännande. Enligt gällande regelverk inom kommunen ska berörd nämnd, före påbörjande av ett investeringsobjekt, inhämta objektsgodkännande från kommunstyrelsen om den totala bruttoutgiften för objektet överstiger 15 mnkr. Om den totala bruttoutgiften för objektet överstiger 50 mnkr ska kommunfullmäktige lämna objektsgodkännande.

Av tabellen nedan framgår årets investeringar och total investeringsvolym för nämnderna fördelat på utfall för perioden januari – augusti 2021 samt budget, prognos och prognostiserad budgetavvikelse för helåret 2021.

Årets investeringar - per nämnd, större projekt särredovisade				
<i>Belopp i tkr</i>	Budget	Utfall jan-	Prognos	Prognostiserad
NÄMND/VERKSAMHET	helår 2021	aug 2021	helår 2021	budgetavvikelse
				helår 2021
Kommunfullmäktige	1 500	0	100	1 400
Kommunstyrelsen	6 000	3 550	4 570	1 430
Servicenämnd	1 665 000	610 335	1 200 000	465 000
Teknisk nämnd*	946 000	321 872	705 000	241 000
Miljönämnden	800	235	800	0
Stadsbyggnadsnämnd	1 350	72	1 350	0
Gymnasie- och vuxenutb.nämnd	15 000	2 655	10 500	4 500
Grundskolenämnd	67 500	28 287	67 500	0
Förskolenämnd	24 000	6 614	24 000	0
Kulturnämnd	32 000	13 222	32 000	0
Fritidsnämnd	5 600	2 571	5 600	0
Hälsa-, vård och omsorgsnämnd	27 000	5 982	27 000	0
Arbetsmarknads- och socialnämnd	10 000	4 146	6 000	4 000
Funktionsstödsnämnd	13 000	4 156	10 000	3 000
Finansiering	0	0	0	0
SUMMA NÄMNDERNA	2 814 750	1 003 697	2 094 420	720 330

* inkl Hamnanläggningar

Investeringsredovisningen för nämnderna visar att *budgeterade* investeringar för helåret 2021 uppgår 2 814 mnkr och att *prognostiserad* investeringsnivå för motsvarande period uppgår till 2 094 mnkr, vilket ger en *prognostiserad budgetavvikelse om 720 mnkr*.

Av tabellen nedan framgår årets investeringar och total investeringsvolym för bolagen och kommunalförbunden fördelat på utfall för perioden januari – augusti 2021 samt budget, prognos och prognostiserad budgetavvikelse för helåret 2021.

INVESTERINGAR BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND				
<i>Belopp i mnkr</i>	Budget 2021	Utfall jan- aug 2011	Prognos 2021	Prognostiserad budgetavvikelse 2021
Helägda bolag inom koncernen				
Malmö Stadshus AB				
Malmö Stadshus AB	74	0	77	-3
MKB Fastighets AB - koncern	1 782	714	1 421	361
Malmö Kommuns Parkering AB	109	65	109	0
Malmö Leasing AB	53	50	73	-20
Malmö Live Konserthus AB	2	2	2	0
Malmö Stadsteater AB	2	0	1	1
	2 022	831	1 683	339
Delägda bolag				
Copenhagen Malmö Port AB - koncern	67	40	67	0
Sydskaånes Avfallsaktiebolag - koncern	151	63	151	0
Sydvatten AB	459	201	350	109
	677	304	568	109
Kommunalförbund				
VA SYD	879	418	862	17
Räddningstjänsten Syd	34	6	75	-41
	913	424	937	-24
INVESTERINGAR TOTALT	3 612	1 559	3 188	424

Siffrorna i tabellen avser 100 % av bolagens och kommunalförbundens investeringar.

Investeringsredovisningen för bolagen och kommunalförbunden visar att budgeterade investeringar för helåret 2021 uppgår 3 612 mnkr och att prognostiserad investeringsnivå för motsvarande period uppgår till 3 188 mnkr, vilket ger en *prognostiserad budgetavvikelse om 424 mnkr*.

Drift- och investeringsredovisningen bedöms överensstämma med rekommendation från RKR som gör gällande att en *samlad översiktlig beskrivning* av kommunens drift- och investeringsverksamhet ska ingå i en delårsrapport.